

Το νυφικό της Μαρίκας

Ζάχος Βασιλείου

Συγκίνησε και άρσε η ταινία «Νύφες» του Παυτελή Βούλγαρη... Λίγοι άνθρωποι γνώριζαν την ιστορία αυτή. Οι μνήμες και η φαντασία γύρισαν πολλά χρόνια πίσω, όταν η «νύφη» ήταν υποτελής, άβουλη, αντικείμενο συναλλαγής, ανεπιθύμητο βάρος του οικογενειακού προγραμματισμού και της γονικής μέριμνας.

Η ιστορία του νυφικού της Μαρίκας στην προπολεμική Θεσσαλονίκη που ακολουθεί είναι αληθινή. Λίγοι άνθρωποι τη γνωρίζουν, λιγότεροι τη θυμούνται μετά από τόσο καιρό. Είναι μια ιστορία που γράφτηκε από τη σκληρή ανθρώπινη μοίρα, από αυτές που μένουν κλειστές στα συρτάρια της μνήμης χωρίς να διεκδικούν ακριβές παραγωγές, κινηματογραφικά πλατό και ρεκόρ εισιτηρίων...

«Θα γυρίσεις πίσω στον άντρα σου! Ακούς; Δεν έχεις καμιά δουλειά εδώ! Δεν καταλαβαίνεις; Τι θα πει ο κόσμος; Η γειτονιά;» Η Μαρίκα κλείστηκε στο δωμάτιό της και έμεινε για πολλή ώρα ξαπλωμένη στο κρεβάτι. Τα αυστηρά λόγια του πατέρα της στριφογύριζαν συνέχεια στο μυαλό της. Ξέσπασε σε ένα βουβό κλάμα. Έξι μήνες είχαν περάσει από τη μέρα που έφθασε στη Θεσσαλονίκη από την άλλη άκρη του Ατλαντικού. Όταν πάτησε νιόπαντρη το πόδι της στη Βοστώνη πριν πέντε χρόνια νόμιζε πως δεν θα ξαναγύριζε ποτέ πια στην Ελλάδα. Στο ατέλειωτο ταξίδι από την Πάτρα με το υπερωκεάνιο «Σατούρνια» στιγμή δεν έπαψε να κάνει εμετό και να αναρωτιέται γιατί η Αμερική είναι τόσο μακριά.

Σηκώθηκε και πλησίασε το παράθυρο. Από τη γωνία της Προξένου Κορομηλά, πίσω από τη Μητρόπολη, φαινόταν η παλιά παραλία. Κόσμος πολύς είχε βγει στο σεργιάνι. Αξιωματικοί με τις στολές τους έπιναν τον καφέ τους στην «Αστόρια», εξοδούχοι φαντάροι ανέπνεαν ανέμελα έξω από το στρατόπεδο, κοπέλες συνέχιζαν τη βόλτα τους, παιδιά έτρεχαν πέρα δώθε χαρούμενα. Εικόνες που είχαν αποτυπωθεί στο μυαλό της και την συντρόφευαν τις κρύες νύχτες στη Βοστώνη.

Εκείνο το απόγευμα του Νοέμβρη είχε πολύ κρύο και έπεφτε ένα ψιλόβροχο. Ο Βαρδάρης εί-

χε σηκώνει κύματα που κτυπούσαν με θόρυβο στο κρηπίδωμα της παραλίας. Η Μαρίκα επέστρεφε από το ωδείο. Η καθηγήτρια του πιάνου της ανακοίνωσε πως είχε κερδίσει μια υποτροφία για να συνεχίσει τις σπουδές της. Χαρούμενη ανέβηκε τρέχοντας τις σκάλες της παλιάς πολυκατοικίας και χαιρέτησε βιαστικά την κυρά Θεodώρα, τη γειτόνισσα, μέσα στο μισοσκόταδο του κλιμακοστασίου. Εκείνη χαμογέλασε πονηρά και

κούνησε το κεφάλι της. Η Μαρίκα δεν κατάλαβε τίποτα. Άλλωστε ήταν ακόμα δεκαεπτά ετών, τόσο αθώα για να καταλάβει τι έκρυβε αυτό το χαμόγελο της προξενήτρας.

Το επόμενο απόγευμα ήρθε στο σπίτι ο Κώστας με τη μητέρα του, κρατώντας μια ανθοδέσμη. Ψηλός, σωματώδης, με το μαλλί καλοχτενισμένο, γεμάτο μπριγιαντίνη και την αλυσίδα από το ασημένιο ρολόι τσέπης να γυαλίζει στο γιλέκο του, ήταν ένας εντυπωσιακός τριανταπεντάρης άντρας. Η προφορά του ήταν η χαρακτηριστική του Ελληνοαμερικάνου που δεν μιλά καλά ούτε τα ελληνικά ούτε τα αγγλικά. Καθόταν άνετα και είχε τον αέρα του επιτυχημένου, του εύπορου επιχειρηματία, του ανθρώπου που έμαθε να κερδίζει.

Η Μαρίκα έφερε τον δίσκο με τα ποτηράκια του λικέρ και το γλυκό κουταλιού. Η μάνα της τη φώναξε στη κουζίνα και την αγκάλιασε συγκινημένη.

«Ήρθε για την Έλλη μας αλλά απ' ό,τι φαίνεται θέλει εσένα. Δεν είδες πως σε γλυκοκοιτάζει;» της ψιθύρισε με υγρά μάτια.

Η Μαρίκα δεν είχε καταλάβει ακόμα τι συνέβαινε.

«Η Έλλη; Που είναι;» ρώτησε.

«Πήγε σινεμά στα "Διονύσια" με τη Στέλλα από το γραφείο. Καλύτερα που δεν είναι εδώ»

Γύρισε στο σαλόνι και κάθισε σε μια καρέκλα, δίπλα στον μπουφέ με το ρώσικο σαμοβάρι και το ξύλινο ραδιόφωνο. Ο πατέρας κουβέντιαζε με τον Κώστα χαμηλόφωνα στη γωνιά του καναπέ. Εκείνος μιλούσε για το μπαρ που διατηρούσε στη Βοστώνη, για τα σχέδιά του και κάθε τόσο έριχνε μια ματιά στη Μαρίκα. Η όμορφη κοπέλα ήταν ότι έπρεπε για να εκπληρωθεί η επιθυμία της μάνας του. Νέα, αγνή, δροσερή σαν λουλούδι ανοιξιάτικου αγρού που μοσχοβολάει.

Κάθε τόσο άνοιγε την ασημένια ταμπακέρα με το μονόγραμμά του και πρόσφερε στον πατέρα τσιγάρο, από εκείνα τα αμερικάνικα με το φίλτρο. Οι δυο άντρες κάπνιζαν και συζητούσαν. Οι γυναίκες παρέμεναν αμίλητες, σοβαρές, σαν τους κατηγορούμενους που περιμένουν την ετυμηγορία του δικαστή.

Η Μαρίκα πλησίασε το κρεβατάκι της Ελένης, της τρίχρονης κόρης της. Πόσο θα ήθελε να ήταν μεγαλύτερη... Να μπορέσουν να μιλήσουν οι δυο τους, να της ανοίξει τη καρδιά της. Τη σκέπασε με την κουβέρτα και πήγε πάλι στο παράθυρο. Η γκρίζα φιγούρα ενός εμπορικού πλοίου που πλησίαζε το λιμάνι για να φορτώσει τη γέμισε απο-

γοήτευση.

«Θα γυρίσεις πίσω στον άντρα σου! Δεν έχεις καμιά δουλειά εδώ! Τι θα πει ο κόσμος; Η γειτονιά;»

Κατέβασε τη βαλίτσα από τη ντουλάπα και άρχισε να διπλώνει τα ρούχα της. Το νυφικό της θα το άφηνε στην Έλλη, τη μεγάλη της αδελφή. Με κάποιες μικρές μετατροπές θα της ήταν μια χαρά. Ο Αντρέας, ο ταγματάρχης του πεζικού, είχε καλό σκοπό. Θα της άφηνε κι εκείνο το καρό ταγιέρ που είχε ράψει στη Βοστώνη, το κόκκινο, βελουδένιο φόρεμα και τη μπιζουτιέρα που όταν την άνοιγες έπαιζε μουσική.

Το πήρε απόφαση. Δεν είχε καμιά θέση πια στο πατρικό σπίτι. Έπρεπε να επιστρέψει στη Βοστώνη, στον άντρα της. Να προσπαθήσει να προσαρμοστεί. Να προσπαθήσει να πνίξει τους φόβους της, την ανασφάλεια, τη μοναξιά, ό,τι ένιωθε. Ήξερε πως έχει ένα και μοναδικό προορισμό. Να είναι σωστή μητέρα για τη μικρή Ελένη.

«Τι κάνεις; Γιατί μαζεύεις τα ρούχα σου;» Στη μισάνοιχτη πόρτα φάνηκε η λεπτοκαμωμένη φιγούρα της Έλλης, που μόλις είχε επιστρέψει σπίτι από το λογιστικό γραφείο της οδού Φράγκων.

Οι δυο αδελφές έμειναν για αρκετή ώρα αγκαλιασμένες σφιχτά, ένα κορμί που τινάζοταν από λυγμούς.

«Τι θα κάνεις με τον Κώστα; Πως θα τον υπομένεις; Θα βρεις το κουράγιο;»

«Την πήρα την απόφασή μου, Έλλη. Αύριο θα φύγω»

«Νόμιζα πως θα έμενες εδώ για πάντα, μαζί μας, μακριά απ' αυτόν τον μπεκρούλιακα, τον χαρτοπαίχτη...»

Η Μαρίκα και η κόρη της έφυγαν την επόμενη μέρα για την Αμερική. Μετά από λίγο καιρό έμεινε πάλι έγκυος και έπειτα από τρία χρόνια γέννησε και τη τρίτη της κόρη. Οι κόρες της ήταν ό,τι πιο πολύτιμο είχε στη σύντομη ζωή της. Ο Κώστας την εγκατέλειψε μετά από έξι χρόνια και πήγε στη Νέα Υόρκη. Το μπαρ έκλεισε από τα χρέη, την κακοδιαχείριση και το μεγάλο πάθος του, τον τζόγο. Αργότερα ακούστηκε πως έμενε στο Μπρούκλιν και συζούσε με μια πλούσια, πενηντάρα ζωντοχήρα.

Στη γειτονιά της, στη Βοστώνη, οι πιο παλιοί ακόμα θυμούνται τη Μαρίκα, την Ελληνίδα μοδίστρα με τις τρεις κόρες και ένα θλιμμένο χαμόγελο ζωγραφισμένο διαρκώς στα χείλη της. Ένα ανοιξιάτικο απόγευμα του 1956 η μεγάλη της κό-

ρη, η Ελένη, τη βρήκε νεκρή στο κρεβάτι της.

Η Έλλη έμεινε ανύπαντρη. Ο πολύχρονος δεσμός της με τον Ανδρέα, τον όμορφο ταγματάρχη του πεζικού με το λεβέντικο παράστημα, το λεπτό μουστάκι και τις καλογουαλισμένες μπότες, δεν την οδήγησε στην εκκλησία που ήταν λίγα μόλις μέτρα μακριά από το σπίτι της.

Το σατέν νυφικό της Μαρίκας με το τούλινο πέπλο και τις δαντέλες έμεινε τυλιγμένο στη ναφθαλίνη και ξεχασμένο σε μια γωνιά της ντουλά-

πας. Η Έλλη συνέχισε να δουλεύει στο λογιστικό γραφείο της οδού Φράγκων μέχρι τη συνταξιοδότησή της. Ένα χειμωνιάτικο πρωινό του 1966 οι γείτονες έσπασαν την πόρτα και τη βρήκαν ξαπλωμένη στο κρεβάτι, ντυμένη νύφη με το νυφικό της Μαρίκας.

Και τι ειρωνεία! Το παλιό διαμέρισμα στην Προξένου Κορομηλά σήμερα νοικιάζεται από ένα μεγάλο και επώνυμο οίκο νυφικών...